

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 14.09.1971, sp. zn. 2 Tz 85/71, ECLI:CZ:NS:1971:2.TZ.85.1971.1

Číslo: 33/1972

Právní věta: Porušením důležitéj povinnosti pri premávke na cestách je najmä také porušenie povinností vodiča motorového vozidla, ktoré so zreteľom na silu, rýchlosť a váhu motorových vozidiel môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti takýto následok skutočne často máva.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 14.09.1971

Spisová značka: 2 Tz 85/71

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Poškození majetku v socialistickém vlastnictví, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 137 odst. 1 42/1966 Sb. § 1 odst. 1
§ 9 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33/1972 sb. rozh.

Porušením důležitéj povinnosti pri premávke na cestách je najmä také porušenie povinností vodiča motorového vozidla, ktoré so zreteľom na silu, rýchlosť a váhu motorových vozidiel môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti takýto následok skutočne často máva.

(Rozhodnutie Najvyššího súdu SSR zo 14. 9. 1971 sp. zn. [2 Tz 85/71](#).)

Rozsudkom Okresného súdu v Humennom zo 6. februára 1970 sp. zn. 1 T 3/70 bol obvinený M. V. uznaný vinným z trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137 odst. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 20. októbra 1968 o 10.30 hod. na štátnej ceste Humenné – Závadka na kopci za Štátnym majetkom „Suchý jarok“ pri Humennom vo výške 15 061 Kčs. Porušením důležitéj povinnosti HH-13-18 rýchlosťou asi 80 km/hod., pričom nemal prehľad, či za kopcom nie je na ceste nejaká prekážka. V dôsledku rýchlej a neopatrnej jazdy nestačil vozidlo včas zastaviť a vrazil do stáda kráv, pričom dva kusy dobytky následkom zrazenia uhynuli, čím vznikla škoda Štátnemu majetku v Humennom vo výške 15 061 Kčs. Porušenie důležitéj povinnosti uloženej

mu podľa zákona spôsobil teda z nedbanlivosti na majetku v socialistickom vlastníctve väčšiu škodu. Bol za to odsúdený podľa § 137 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) mesiacov, pričom podľa § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 Tr. zák. mu bol povolený podmienený odklad výkonu uloženého trestu na skúšobný čas jedného roka.

Na odvolanie obvineného M. V., ktorý v odvolaní namietal, že dopravnú nehodu nezavinil, lebo išiel s motorovým vozidlom primeranou rýchlosťou a vedeniu vozidla venoval náležitú pozornosť, nehode nemohol už zabrániť, lebo prekážka na vozovke nebola náležite označená, Krajský súd v Košiciach uznesením z 31. marca 1970 sp. zn. 6 To 58/70 rozhodol tak, že podľa § 256 Tr. por. jeho odvolanie zamietol.

Na podklade sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v prospech obvineného, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach a tomuto súdu prikázal, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Po preskúmaní predmetnej trestnej veci ani Najvyšší súd SSR nemá pochybnosti o tej časti skutkových zistení rozsudku okresného súdu, že obvinený M. V. bol ako vodič osobného motorového vozidla účastníkom dopravnej nehody dňa 20. októbra 1968 asi o 10,30 hod. na štátnej ceste Humenné - Závadka, kde v smere jeho jazdy za kopcom za Štátnym majetkom „Suchý jarok“ pri Humennom vrazil do oprotiidúceho stáda kráv patriaceho Štátnemu majetku v Humennom, pričom dve krávy utrpeli také zranenia, pre ktoré uhynuli. Nestotožňuje sa však so zisteniami oboch súdov, že tým vznikla Štátnemu majetku v Humennom škoda vo výške 15 061 Kčs.

Podľa výpovede svedka O. K. a svedka M. M. poškodená strana utráčila za časť mäsa z kráv uhynutých pri dopravnej nehode hodnotu 3200 Kčs a dostala náhradu škody od štátnej poisťovne v sume 11 861 Kčs ako úplnú náhradu vzniknutej škody. Z uvedeného potom vyplýva, že hodnota uhynutých kráv úhrnom podľa platných predpisov o poskytovaní náhrady škody činila skutočne 15 061 Kčs. Keďže PNZ Humenné zaplatil poškodenej strane za mäso protihodnotu 3200 korún, potom skutočná výška škody vzniknutej pri dopravnej nehode činí iba 11 861 Kčs a nie 15 061 Kčs, ako to zistil okresný aj krajský súd svojimi rozhodnutiami. V tom spočíva prvá chyba oboch rozhodnutí.

Súdy oboch stupňov ďalej pochybili, keď zo svojich skutkových zistení vyvodili právny záver, že obvinený M. V. pri jazde motorovým vozidlom porušením dopravného predpisu o rýchlosti jazdy - § 9 odst. 1 vyhlášky MV č. 80/1966 Zb. - porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona a tým spôsobil na majetku v socialistickom vlastníctve z nedbanlivosti väčšiu škodu, čím mal spáchať trestný čin poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137 odst. 1 Tr. zák. S takýmto právnym názorom sa Najvyšší súd SSR nestotožňuje a vyslovuje právny názor, že v konkrétnom prípade toto porušenie dopravného pravidla o premávke na cestách nie je porušením dôležitej povinnosti, ako to má na mysli ustanovenie § 137 odst. 1 Tr. zák., ale iba porušením bežnej povinnosti vodiča motorového vozidla.

Podľa zaužívanej súdnej praxe nemožno porušenie každej povinnosti uloženej vodičovi motorového vozidla pravidlami cestnej premávky hodnotiť ako porušenie dôležitej povinnosti vodiča motorového vozidla. Pravidlá cestnej premávky obsahujú jednak rad ustanovení poriadkovej povahy, jednak ustanovenia na ochranu života a zdravia používateľov cestnej premávky a ich majetku. Pre posúdenie, či bola porušená dôležitá povinnosť, vyplývajúca z vyhlášky o premávke na cestách, platí všeobecná zásada, že za porušenie dôležitej povinnosti možno považovať len porušenie takej povinnosti, ktorej porušenie má za danej situácie podľa všeobecnej skúsenosti spravidla za následok nebezpečenstvo pre ľudský život, zdravie alebo majetok. Preto porušením dôležitej povinnosti z týchto hľadísk je najmä porušenie takých povinností vodiča, pri ktorých vzhľadom na silu, rýchlosť,

váhu a veľkosť motorových vozidiel môže dôjsť k vážnej dopravnej nehode s vážnym nebezpečenstvom pre životy a zdravie ľudí alebo pre majetok používateľov ciest, a kde všeobecná skúsenosť určí, že sa tak často a skutočne stáva. Bude to zásadne napríklad pre opilosť vodiča, nedanie prednosti v jazde, nesprávne predbehovanie a obchádzanie a za určitých situácií aj pri neprimeranej rýchlosti jazdy. Tieto skutočnosti však treba vždy konkrétne skúmať a zisťovať ich príčinnú súvislosť so skutočnou dopravnou nehodou, či sú jej výlučnou príčinou alebo či vznik nehody umožnilo viacero skutočností v súhrne.

V skúmanom prípade ani okresný ani krajský súd takto nepostupovali a preto prišli k mýlnemu právnomu názoru, že obvinený porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona a že tým spáchal trestný čin poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137 odst. 1 Tr. zák.

Z výpovedí obvineného, svedkov ing. P. a B. spolucestovateľov obvineného, a nie pastierov stáda kráv, svedkov, ktorí sa pohybovali ako chodci – v protismere, je zistené, že obvinený M. V. viedol osobné vozidlo zn. Volga po vozovke rýchlosťou asi 80 km/hod., a to smerom do kopca. Nič mu v jazde do kopca neprekážalo a rýchlosť bola primeraná viditeľnosti a stavu vozovky. Táto dopravná situácia však trvala iba po vrchol kopca vozovky, teda potiaľ, pokiaľ videl voľným okom. Preto pred vyjdením na vrch kopca mal obvinený povinnosť rýchlosť jazdy znížiť a prispôbiť ju najmä viditeľnosti, aby tak mohol včas reagovať na vzniknutejšiu situáciu na vozovke, eventuálne aby mohol včas zastaviť pred prekážkou, ktorá sa na vozovke mohla vyskytnúť.

Podľa zistenia z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, keď obvinený vyšiel autom na vrchol kopca, zbadal v blízkosti 40 – 50 metrov v protismere pod kopcom na vozovke stádo kráv po celej šírke vozovky. Zo znenia § 9 odst. 1 vyhlášky č. 80/1966 Zb. vyplýva, že obvinený pred vrcholom stúpania mal rýchlosť svojho vozidla znížiť na takú rýchlosť, aby pri výjdení autom na vrchol kopca mal takú rýchlosť, pri ktorej by bol ovládol vozidlo tak, aby bezpečne mohol pred stádom kráv idúcich v protismere zastaviť. Predvídavosť v takomto rozsahu mu bola uložená najmä ustanovením § 9 odst. 1 a § 1 odst. 1 vyhlášky č. 80/1966 Zb. a právom ju možno od neho ako vodiča motorového vozidla očakávať. Naproti tomu v prospech obvineného treba uviesť, že obvinený nevedel osobné motorové vozidlo mimoriadne rýchlo so zreteľom na viditeľnosť a vlastnosti vozovky, počasie atď., ako aj to, že na vozovke pred kopcom nebola umiestnená výstražná dopravná značka č. 13, ktorá by ho bola upozorňovala na možnosť hnania zvierat po vozovke a najmä na skutočnosť, že pastieri vážne zanedbali svoje povinnosti pri hnaní zvierat po vozovke. Jednak hnali zvieratá v počte vyše 300 kráv po celej šírke vozovky, jednak žiadny z nich nešiel v potrebnej vzdialenosti, primeranej stavu vozovky, pred stádom zvierat, aby tak mohol včas upozorniť iných používateľov vozovky na prípadné nebezpečenstvo. Postupovali tak v rozpore s ustanovením § 46 odst. 3 vyhlášky č. 80/1966 Zb.

So zreteľom na tieto konkrétne zistené skutočnosti Najvyšší súd SSR prišiel k právnomu záveru, že v konkrétnom súdenom prípade obvinený M. V. neprispôbením rýchlosti jazdy motorového vozidla síce porušil ustanovenie § 9 odst. 1 vyhl. č. 80/1966 Zb., že však toto porušenie nemožno považovať za porušenie dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona v zmysle § 137 odst. 1 Tr. zák. a preto nemohol byť ani uznaný vinným z trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137 odst. 1 Tr. zák. Keď krajský súd odvolanie obvineného zamietol, porušil zákon v ustanovení § 256 Tr. por.